

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 84/06-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. mája 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránya a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti D. R., bytom Švajčiarsko, toho času vo väzbe, zastúpenej advokátkou JUDr. E. V., Česká republika, pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005, ktorým rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby D. R. bez toho, aby ju vypočul k dôvodom a okolnostiam ďalšieho trvania väzby, p o r u š i l jej právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 v časti týkajúcej sa D. R. z r u š u j e a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky p r i k a z u j e, aby D. R. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

3. D. R. priznáva náhradu trov konania v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún), ktoré je povinný zaplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky v stanovenej výške jej právnej zástupkyňi JUDr. E. V., Česká republika, do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti D. R. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením sp. zn. III. ÚS 84/06 z 8. marca 2006 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť D. R. (ďalej len „sťažovateľka“) z 25. novembra 2005 pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005.

Predmetom konania vo veci samej je posúdenie, či najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 rešpektoval právo sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, keď ju osobne nevypočul k dôvodom a okolnostiam ďalšieho predĺženia lehoty trvania jej väzby do 30. júna 2006.

Sťažovateľka uviedla, že uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Tpr 10/03 z 12. januára 2003 bola vzatá do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku. Okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tpr 59/03 z 27. júna 2003 rozšíril väzobné dôvody sťažovateľky podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Sťažovateľka uviedla, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Ntv I-22/2004 z 22. decembra 2004 bola lehota trvania jej väzby predĺžená do 7. júla 2005 a uznesením

sp. zn. 1 Ntv 22/2005 zo 6. júla 2005 najvyšší súd lehotu trvania jej väzby predĺžil do 7. októbra 2005.

Podľa vyjadrenia sťažovateľky najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 lehotu trvania jej väzby predĺžil do 30. júna 2006, pričom v odôvodnení poukázal na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 3 To 114/2005 z 29. septembra 2005. V tomto uznesení najvyšší súd konštatoval väzobné dôvody sťažovateľky podľa § 67 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľka uviedla, že útekovú väzbu [§ 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] a väzbu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku najvyšší súd odôvodnil tým, že je cudzou štátnou príslušníčkou s trvalým pobytom mimo územia Slovenskej republiky, čo spolu so sankciou za spáchané trestné činy odôvodňuje obavu, že ujde, aby sa tak vyhla trestnému stíhaniu alebo trestu. Pri odôvodňovaní opodstatnenosti kolúznei väzby [§ 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] najvyšší súd uviedol, že dôvod takejto väzby aj naďalej trvá. Najvyšší súd v uznesení konštatoval aj to, že daná trestná vec je rozsiahla, právne komplikovaná a náročná na dokazovanie, čo odôvodňuje skutočnosť, že vec nebolo možné v stanovenej lehote ukončiť. Sťažovateľka ďalej namietala, že najvyšší súd neakceptoval jej „námiety“ voči návrhu predsedu senátu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na predĺženie lehoty trvania jej väzby, pričom konštatoval, že rozhodovanie o predĺžení lehoty trvania sťažovateľkinej väzby je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Sťažovateľka sa domnieva, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 došlo k porušeniu označených základných práv. V tejto súvislosti poukázala na skutočnosť, že opodstatnenosť útekovvej väzby najvyšší súd založil na predpoklade, že vzhľadom na to, že je cudzou štátnou príslušníčkou s trvalým pobytom mimo územia Slovenskej republiky, je daná dôvodná obava jej úteku v snahe vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu. V tejto súvislosti sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a poukázala na to, že dôvody väzby nesmú byť založené na abstraktných predpokladoch, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti. Taktiež uviedla, že väzba nemôže slúžiť ako zaistovacia inštitúcia na zabezpečenie prítomnosti obvineného

na procesných úkonoch trestného konania. Sťažovateľka sa domnieva, že v jej prípade zanikol aj dôvod kolúznej väzby, pretože podľa nej boli vo veci vypočutí všetci svedkovia, aj tí zo Španielska, a preto podľa nej už neexistuje obava z ovplyvňovania svedkov.

Sťažovateľka namietala aj porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, pretože podľa nej najvyšší súd neposúdil všetky okolnosti prípadu vo vzťahu k možnosti nahradenia väzby zárukou alebo sľubom. Aj keď nahradenie väzby zárukou alebo sľubom neprichádzalo v zmysle zákonnej úpravy v sťažovateľkinom prípade do úvahy, sťažovateľka je toho názoru, že najvyšší súd mal danú možnosť zvážiť. Porušenie označeného práva videla sťažovateľka aj v tom, že podľa jej názoru nebola súdená v primeranej lehote, a teda mala byť prepustená z väzby na slobodu, pretože ďalšie predĺženie lehoty trvania jej väzby nebolo účelné.

Sťažovateľka uviedla, že v priebehu konania viackrát žiadala, aby bola osobne vypočutá k dôvodom svojej väzby, ale najvyšší súd túto jej požiadavku neakceptoval. V rozhodnutí sp. zn. 1 Ntv 22/2005 zo 6. júla 2005 najvyšší súd konštatoval, že v danej veci rozhoduje na neverejnom zasadnutí a že procesným stranám umožnil písomne sa vyjadriť k dôvodom a okolnostiam predĺženia väzby. Sťažovateľka však argumentovala judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP“), napr. rozhodnutím Schiesser v. Švajčiarsko z r. 1996, podľa ktorého ak je osoba vo väzbe, musí byť vypočutá k dôvodom svojej väzby, čo dáva záruku spravodlivého procesu. Sťažovateľka je toho názoru, že písomné vyjadrenie k návrhu predsedu senátu na predĺženie lehoty trvania jej väzby nezodpovedá požiadavkám zakotveným v čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľka namietala aj skutočnosť, že na základe rozhodnutia najvyššieho súdu zo 6. júla 2005 jej bola lehota trvania väzby predĺžená do 7. októbra 2005. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na to, že uznesenie najvyššieho súdu o tom, že lehota trvania jej väzby sa predlžuje do 30. júna 2006, bolo jej právnej zástupkyňi doručené až 31. októbra 2005. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľka domnieva, že v období od 7. októbra 2005 do 31. októbra 2005 bola vo väzbe bez toho, aby bola informovaná o tom, či sa lehota trvania jej väzby predlžuje.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd deklaroval porušenie jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005, namietané uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu z 9. marca 2006 týkajúcu sa vyčíslenia trov právneho zastúpenia reagovala právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 23. marca 2006 doručeným ústavnému súdu 27. marca 2006. V ňom žiadala priznať úhradu trov právneho zastúpenia vo výške 7 414 Kč.

Listom z 11. apríla 2006 doručeným ústavnému súdu 18. apríla 2006 právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala priznať jej úhradu trov konania zvýšenú o daň z pridanej hodnoty vo výške 1 408,66 Kč.

K sťažnosti sťažovateľky sa vyjadril najvyšší súd prostredníctvom svojho predsedu listom č. k. KP 8/06-7 z 8. februára 2006. Predseda najvyššieho súdu vo vyjadrení konštatoval, že *„dôvody väzby obvinenej, ako aj dôvody, pre ktoré bola lehota trvania jej väzby predĺžená do 30. júna 2006 vyplývajú z doterajších rozhodnutí súdov o väzbe (vo vzťahu k rozšíreniu dôvodov väzby o dôvod uvedený v § 67 ods. 1 písm. b) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 upriamujeme pozornosť na stranu 3 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Nitre z 18. júla 2005, sp. zn. 6 T 4/05)“*. Predseda najvyššieho súdu sa zároveň odvolal na odôvodnenie namietaného uznesenia sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005.

Listom č. k. KP 8/06-15 z 28. marca 2006 najvyšší súd prostredníctvom svojho predsedu oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prejednaní danej veci.

Právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 23. marca 2006 vyjadrila súhlas s upustením od ústneho prejednania danej veci, pokiaľ sa konanie bude výlučne týkať porušenia základných práv a slobôd zaručených ústavou alebo dohovorom.

Keďže účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ústavný súd dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, rozhodol na neverejnom zasadnutí.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

1. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa skutočnosti, že pri predĺžení lehoty trvania jej väzby ju najvyšší súd nevypočul k dôvodom a okolnostiam väzby, ako aj s prihliadnutím na to, že ústavný súd je v súlade s ustanovením § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, rozhodol, že tieto budú posudzované z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa judikatúry ESĽP, z ktorej vychádza aj judikatúra ústavného súdu, je v citovanom ustanovení obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 198/05).

Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že určité procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, pričom tieto nemusia byť bez výhrad rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods.1 dohovoru a ktoré zabezpečujú podmienky spravodlivého súdneho procesu. Možno však konštatovať, že pri rozhodovaní o zákonnosti väzby sa na niektoré z týchto procesných záruk kladie mimoriadny dôraz. Jednou zo spomínaných záruk je aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe.

ESĽP v rozsudku vo veci Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko z 21. októbra 1986 vyslovil názor, že možnosť osoby pozbavenej osobnej slobody „*osobne sa vyjadriť*“ je jednou zo základných procesných záruk spravodlivého procesu. Toto rozhodnutie ESĽP sa týkalo vydávacej väzby podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru. Pokiaľ ide o osobu, ktorej osobná sloboda bola obmedzená v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ESĽP sa prikláňa k nutnosti a nevyhnutnosti výsluchu dotknutej osoby pred súdom, ako aj k zásade kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní (rozsudok vo veci Nikolov v. Bulharsko z 25. marca 1999, rozsudok vo veci Kampanis v. Grécko z 13. júla 1995). ESĽP vychádza za daných okolností z predpokladu, že osobná prítomnosť dotknutej osoby je sama osebe zárukou spravodlivého procesu a zároveň aj zárukou eliminácie možného porušenia základných práv a slobôd.

Z obsahu spisu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 ústavný súd zistil, že 14. septembra 2005 predseda senátu krajského súdu doručil najvyššiemu súdu „*Žiadosť o predĺženie lehoty trvania väzby u obvinených D. R. a...*“ s návrhom, aby lehota trvania väzby bola sťažovateľke predĺžená do 7. októbra 2006. K návrhu predsedu senátu sa sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadrila listom z 19. septembra 2005 doručeným najvyššiemu súdu 26. septembra 2005. Následne 29. septembra 2005 najvyšší súd na neverejnom zasadnutí o návrhu predsedu senátu krajského súdu rozhodol tak, že lehota trvania sťažovateľkinej väzby predĺžil do 30. júna 2006. Namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 bolo sťažovateľke doručené 14. októbra 2005.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupom a uznesením sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 porušil právo sťažovateľky garantované čl. 5 ods. 4 dohovoru. Aj keď najvyšší súd sťažovateľke zaslal na vyjadrenie návrh predsedu senátu na predĺženie lehoty trvania väzby a sťažovateľka sa k tomuto návrhu aj vyjadrila, uvedený postup najvyššieho súdu nie je dostatočný na to, aby ho bolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na nevyhnutnosť prítomnosti dotknutej osoby (v danom prípade sťažovateľky) a jej výsluchu v rámci konania, ktorým sa rozhoduje o predĺžení lehoty trvania jej väzby.

Väzba je zásadným zaisťovacím inštitútom a predstavuje výrazný zásah do základného práva jednotlivca na osobnú slobodu. Neodmysliteľnou procesnou zárukou pri takomto zásahu musí byť právo dotknutej osoby „*osobne sa vyjadriť*“, teda byť vypočutá súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe. Aj keď najvyšší súd úplne neignoroval právo sťažovateľky vzniesť argumenty proti návrhu predsedu senátu, ústavný súd s prihliadnutím na judikatúru ESĽP jej písomné vyjadrenie bez osobného výsluchu považuje za isté zmiernenie vzniknutých pochybení, nemôže ho však akceptovať ako postup konformný s čl. 5 ods. 4 dohovoru, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľka o svoje vypočutie výslovne žiadala. Najvyšší súd bol jediným súdom, ktorý mohol realizovať požiadavku sťažovateľky a zaistiť jej výsluch. Preto vyslovil porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

2. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil, že namietaným uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených základných práv, pričom zároveň žiadala, aby ústavný súd namietané uznesenie v časti týkajúcej sa sťažovateľky zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd v bode 1 výroku nálezu konštatoval, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005, ako aj postupom bezprostredne predchádzajúcim vyhláseniu uznesenia porušil právo sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Najvyšší súd rozhodol o ďalšom predĺžení lehoty trvania sťažovateľkinej väzby bez toho, aby ju vypočul k okolnostiam a dôvodom väzby. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že najvyšší súd postupoval spôsobom ústavne neakceptovateľným, čo malo za následok porušenie práva sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa sťažovateľky zrušil a najvyššiemu súdu prikázal, aby D. R. prepustil neodkladne z väzby na slobodu (bod 2 výroku nálezu).

Sťažovateľka žiadala zrušiť rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 a vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky a napadnuté rozhodnutie zrušil, nemohol vec vrátiť najvyššiemu súdu na nové rozhodnutie. Pretože zrušené rozhodnutie je jediným ústavným titulom na držanie sťažovateľky vo väzbe, jedinou formou postupu ústavného súdu je nariadiť prepustenie sťažovateľky z väzby.

3. Keďže ústavný súd vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 41/2005 z 29. septembra 2005 bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku nálezu), pričom zároveň napadnuté uznesenie v časti týkajúcej sa sťažovateľky zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu), bolo bez právneho významu skúmať, či došlo k porušeniu ďalších sťažovateľkou označených základných práv a slobôd. Vyslovené porušovanie práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru považuje ústavný súd za podstatné a ústavne významné, týmto považuje aj za vyriešenú námietku sťažovateľky, pokiaľ ide o porušenie jej základných práv a slobôd.

Ústavný problém vo forme porušenia základných práv a slobôd zaručených čl. 5 ods. 4 dohovoru je ústavným súdom vyriešený, a preto sa javí ako nadbytočné skúmať ostatné námietky sťažovateľky smerujúce k ďalším právam zaručeným ústavou. Preto ústavný súd vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

4. Právna zástupkyňa sťažovateľky na výzvu ústavného súdu, aby vyčíslila trovy právneho zastúpenia, reagovala listom z 23. marca 2006, v ktorom vyčíslila trovy právneho zastúpenia v sume 7 414 Kč (príprava a prevzatie zastúpenia 3 600 Kč, podanie ústavnej sťažnosti 3 600 Kč, náhrada hotových výdavkov 150 Kč a medzinárodné poštovné 64 Kč). Právna zástupkyňa sťažovateľky pri vyčíslení trov právneho zastúpenia vychádzala z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 177/1996 Zb. o odmenách advokátov a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa) v znení neskorších zmien a doplnkov, ktorá je účinná v Českej republike.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Keďže právna zástupkyňa sťažovateľky vykonala úkony právnej služby v priebehu roka 2005, ústavný súd vychádzal z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za úkony prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom 2 501 Sk a za podanie sťažnosti ústavnému súdu taktiež 2 501 Sk, spolu 5 002 Sk.

Podľa § 15 písm. a) a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ústavný súd priznal právnej zástupkyňi sťažovateľky okrem nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb za oba úkony právnej služby v celkovej výške 300 Sk (150 Sk + 150 Sk).

Aj keď sťažovateľka v petite sťažnosti z 25. novembra 2005 výslovne nežiadala priznať náhradu trov konania, v liste z 23. marca 2006 jej právna zástupkyňa túto situáciu konvalidovala a trovy právneho zastúpenia vyčíslila v sume 7 414 Kč. Túto skutočnosť ústavný súd akceptoval a právnej zástupkyňi priznal trovy právneho zastúpenia, ale nie v požadovanej výške, ale v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z., teda v celkovej výške 5 302 Sk. S prihliadnutím na ustanovenie § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd uložil najvyššiemu súdu zaplatiť trovy konania sťažovateľky z titulu poskytnutia právnych služieb jej právnej zástupkyňi vo výške 5 302 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Pokiaľ právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala priznať náhradu trov konania zvýšenú o daň z pridanej hodnoty a preukázala, že je platiteľkou dane v Českej republike, ústavný súd v súlade s ustanovením § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. túto nepriznal, pretože právna zástupkyňa sťažovateľky nepreukázala, že je platiteľkou dane v Slovenskej republike.

Na základe vyššie uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

K nálezu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka k odôvodneniu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2006